

УДК 633.1:632.51

Кічігіна О. О., кандидат с.-г. наук, старший дослідник, завідувач Незалежної лабораторії екології насінництва**Гаврилюк Л. В.**, доктор філософії, старший науковий співробітник**Цибро Ю. А.**, головний фахівець

Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України

e-mail: seednlen@ukr.net

ОСНОВНІ ВИДИ БУР'ЯНІВ У ЗАСМІЧЕННІ НАСІННЯ КРУП'ЯНИХ КУЛЬТУР

Насіння є носієм генетичної інформації сорту, відтак лише високоякісний посівний матеріал забезпечує потенційні можливості одержання високого врожаю і якість товарної продукції. Тому, визначення придатності партії насіння до посіву у поєднанні з виконанням правил усіх технологічних прийомів є невід'ємною умовою, що забезпечує отримання врожаю високої якості.

Одним із показників посівних якостей насіння є його чистота. При цьому, вагоме значення має показник засміченості насіння бур'янами. Сівба засміченим бур'янами посівним матеріалом знижує врожай та погіршує якість продукції. Бур'яни позбавляють культурні рослини значної кількості поживних речовин, вологи і світла, у зв'язку з чим рослини недостатньо забезпечуються факторами життя.

Метою наших досліджень було визначити вміст насіння бур'янів у пробах насіння круп'яних культур.

Дослідження проведені у Незалежній лабораторії екології насінництва ІАП НААН. Лабораторія акредитована Національним агентством з акредитації України на відповідність вимогам ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 у сфері визначення посівних якостей насіння сортів сільськогосподарських культур, квітково-декоративних та

ефіроолійних культур (Атестат про акредитацію № 201448, дійсний до 12 лютого 2027 р.).

Упродовж 2017–2022 рр. проаналізовано 59 проб насіння круп'яних культур – проса та гречки на чистоту і відхід насіння. Визначали вміст повноцінного насіння основної культури у відсотках до маси та вміст домішок, у т.ч. насіння інших видів: культурних та бур'янів (шт/кг). При аналізуванні керувалися вимогами ДСТУ 4138–2002 та ДСТУ 2240-93.

У результаті аналізування виявлено насіння восьми видів бур'янів. З них, карантинні: амброзія полинолиста (*Ambrosia artemisiifolia* L.); злісні та найбільш шкідливі: берізка польова (*Convolvulus arvensis* L.), пирій повзучий (*Elytrigia repens* L.), віслюг звичайний (*Avena fatua* L.); важковідокремлювані: мишій сизий (*Setaria glauca* L.), мишій зелений (*Setaria viridis* L.), плоскуха звичайна (*Echinochloa crusgalli* (L.) Beauv.), гірчиця польова (*Sinapis arvensis* L.).

Наявність домішок насіння бур'янів, значною мірою знижує якість посівного матеріалу. Для партій насіння, де вміст насіння бур'янів перевищує норми визначені Державним стандартом, рекомендовано проводити очищення. Тому, проведення аналізування на чистоту і відхід, у т.ч. на визначення вмісту насіння бур'янів є важливим заходом у підготовці насіння до сівби.

УДК 338.439:634.7

Коваль А.О., аспірант

Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України

e-mail: koval.andriy.2.0@gmail.com

ОБҐРУНТУВАННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ НІШЕВИХ ЯГІД

В Україні популярні такі нішеві ягоди як полуниця, смородина, малина, обліпиха, жимолость, зростає попит на імпорт бузини тощо. Вирощування цих культур є досить ризикованим, вимагає затрат праці, енергії, фінансових вкладень та багато інших факторів зовнішнього впливу.

Основним є практичні уміння та менеджмент виробництва ягідних культур. Важливим є можливість наймати надійних сезонних працівників. Вирішальним для ведення ягідництва є логістика збуту врожаю. Для підвищення прибутковості та якості кінцевого продукту ягідних культур потрібно мати посадковий матеріал, подбати вчасно про збалансоване живлення та догляд.

Наявні основні два види питань, які є першо-необхідними для виробника нішевих ягід:

1. бізнесове - значні витрати для старту, відсутність прозорості та прогнозованої ціни на продукцію;

2. економічне - збільшення витрат на виробництво за рахунок механічної обробки і ручної праці, низький урожай.

Потрібно правильно підрахувати суму, яка буде необхідною для започаткування нового виду бізнесу в нішевому ягідництві, а саме, проаналізувати:

- бізнес-модель;
- бізнес-план;
- врахувати всі ризики;
- продумати можливість залучення додаткових коштів;
- запустити кілька ягідних культур в посадку з різним часом дозрівання продукції для можливості послідовної реалізації.

З аналізу відкритих джерел, орієнтовно інвестувати на вирощування м'якої ягоди на площу 1 га землі під полуницею необхідно витратити до 600 тис. грн. до 1го врожаю, на 1 га